

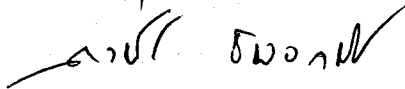
(คู่ฉบับ)

ประกาศกรมการประกันภัย
เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทประกันภัย

เพื่อให้ธุรกิจประกันภัยไทยสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มมูลค่าและความมั่นคงของกิจการในระยะยาว และมีส่วนเกื้อหนุนเสริมสร้างให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีเสถียรภาพและยั่งยืน คณะกรรมการส่งเสริมยกระดับธรรมาภิบาลในธุรกิจประกันภัยอันประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐและภาคเอกชนได้ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทประกันภัยที่เกี่ยวกับกรรมการบริษัทประกันภัย และแนวทางปฏิบัติในเรื่องโครงสร้าง คุณสมบัติ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทประกันภัยเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลของบริษัทประกันภัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว

อธิบดีกรมการประกันภัยจึงเห็นสมควรประกาศแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทประกันภัยดังกล่าว เพื่อบริษัทประกันวินาศภัยและบริษัทประกันชีวิตถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ตามที่แนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2549

(นางสาวพจนีย์ ธนวานิช)

อธิบดีกรมการประกันภัย

คู่มือกรรมการบริษัทประกันภัย

บทที่ 1

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ

กรรมการเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้นให้ทำหน้าที่สอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ซึ่งฝ่ายบริหารนั้นคือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดการงานประจำวันขององค์กร ตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนดไว้ นอกจากนี้ กรรมการยังเป็นตัวกลางระหว่างผู้ถือหุ้นกับฝ่ายบริหารและทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กร ดังนั้น ในการตัดสินใจดำเนินการใดๆ คณะกรรมการควรกระทำอย่างมีเหตุผลและมีอิสระภายในกรอบจริยธรรมที่ดี และควรคำนึงถึงประโยชน์ของบริษัทประกันภัยเป็นสำคัญ โดยทั่วไป คณะกรรมการมีบทบาทใน 2 ด้านหลัก คือ ด้านการปฏิบัติการ และด้านการกำกับดูแล

บทบาทของคณะกรรมการด้านปฏิบัติการ

1. การกำหนดกลยุทธ์

เนื่องจากคณะกรรมการไม่ได้ทำหน้าที่บริหารงานประจำวัน แต่จะมอบหมายให้ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันภัยทำหน้าที่ดังกล่าว คณะกรรมการจึงต้องจัดให้มีแผนระยะสั้นที่แสดงถึงเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ และจัดให้มีแผนระยะยาวที่แสดงถึงวิสัยทัศน์และแนวคิดในการดำเนินธุรกิจโดยรวมและอนาคตของบริษัทประกันภัย รวมทั้งให้ฝ่ายบริหารประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการดำเนินงานที่เบี่ยงเบนไปนำเสนอต่อคณะกรรมการ และกำหนดให้ฝ่ายบริหารจัดหาข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายแก่คณะกรรมการเพื่อใช้วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และพิจารณาตัดสินใจปรับปรุงกลยุทธ์หรือแผนธุรกิจให้เหมาะสมต่อไป

2. การกำหนดนโยบาย

คณะกรรมการต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ฝ่ายบริหารนำแผนกลยุทธ์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวไปปฏิบัติได้ สร้างความชัดเจนเกี่ยวกับทิศทางในด้านการดำเนินการ และใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายบริหาร นโยบายควรยืดหยุ่น และสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางธุรกิจได้ ครอบคลุมงานธุรกิจ เมื่อคณะกรรมการกำหนดนโยบายสำหรับบริษัทประกันภัยแล้ว ควรจัดให้มีการชี้แจงหรือมีระบบการถ่ายทอดข้อมูลให้บุคลากรทุกระดับขององค์กร เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันและทำให้การดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด นอกจากนี้ จะต้องมีการทบทวนปรับปรุงนโยบายเป็น ครั้งคราว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3. การคัดเลือกและถอดถอนบุคลากรฝ่ายบริหาร

ความสามารถของฝ่ายบริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของบริษัทประกันภัย คณะกรรมการควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกฝ่ายบริหาร เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงาน ฝ่ายบริหารควรมีแนวคิดและวิสัยทัศน์ที่ไม่ขัดแย้งกับคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด ในการพิจารณาคัดเลือกฝ่ายบริหาร คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวได้

นอกจากการคัดเลือกฝ่ายบริหารแล้ว คณะกรรมการยังมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดขอบเขตของหน้าที่และอำนาจของฝ่ายบริหารให้ชัดเจน และประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งควรกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และปัจจัยชี้วัดที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม คณะกรรมการควรสื่อสารให้ฝ่ายบริหารทราบถึงความคาดหวัง พร้อมแจ้งให้ทราบถึงผลลัพธ์อย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา

หน้าที่อีกประการหนึ่งของคณะกรรมการ คือการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการถอดถอนผู้บริหารระดับสูงที่ชัดเจน และกระทำการพิจารณาถอดถอนหรือเลิกจ้างเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารระดับอาวุโส ในกรณีจำเป็น เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ขององค์กรและผู้ถือหุ้น รวมถึงจัดให้มีกระบวนการสรรหาบุคลากรทดแทนในตำแหน่งสำคัญ ๆ ที่อาจลาออกหรือเกษียณอายุ

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการชด้อย

คณะกรรมการอาจพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการชด้อยตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจากขนาดและสภาพธุรกิจขององค์กร เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของคณะกรรมการในส่วนที่ต้องมีการสอบทานหรือการพิจารณาศึกษาในรายละเอียด ในการแต่งตั้งคณะกรรมการชด้อย คณะกรรมการควรกำหนดวัตถุประสงค์ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และอำนาจของคณะกรรมการชด้อยอย่างชัดเจน และเพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการชด้อยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คณะกรรมการควรกำหนดให้ฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนทั้งด้านข้อมูลและบุคลากรแก่คณะกรรมการชด้อย รวมทั้งอนุญาตให้ทำการติดต่อหรือขอคำปรึกษาจากบุคลากรภายนอกตามสมควร โดยองค์กรเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

คณะกรรมการควรกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการชด้อยทุกคณะเสนอต่อคณะกรรมการเป็นประจำ เพื่อติดตามการดำเนินงานที่ได้มอบหมายอย่างสม่ำเสมอ

บทบาทของคณะกรรมการด้านกำกับดูแล

1. การกำกับดูแลด้านการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร

แม้ว่าคณะกรรมการจะได้มอบหมายหน้าที่การจัดการงานประจำวันให้แก่ฝ่ายบริหาร แต่คณะกรรมการยังมีความรับผิดชอบที่จะต้องกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานโดยทั่วไปของบริษัทประกันภัยให้ดำเนินไปภายใต้กฎหมาย กฎและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินงานตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดโดยคณะกรรมการ เพื่อให้สามารถติดตามดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการควรทราบถึงสถานะการดำเนินงานของบริษัทประกันภัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร และควรหาความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มทางการเงิน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และในระดับสากล เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนนโยบายหรือกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ นอกจากนี้ คณะกรรมการควรกำหนดให้ฝ่ายบริหารจัดส่งรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรเป็นประจำ รวมทั้งบรรยายภาคทางธุรกิจ แนวโน้มทางการตลาด การเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎและระเบียบต่างๆ และข้อมูลที่ช่วยคณะกรรมการในการวางแผน กำหนดนโยบาย หรือกำกับดูแลกิจการ รวมถึง ให้ฝ่ายบริหารชี้แจงเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นข้อสงสัยในรายงานหรือกิจการต่างๆ ที่มีลักษณะไม่ปกติให้ชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับจากฝ่ายบริหารมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจ คณะกรรมการควรสร้างกลไกที่จะทำให้เชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารรายงานต่อคณะกรรมการเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องตามควรและทันต่อเหตุการณ์ ในกรณีที่เป็นเรื่องทางเทคนิคหรือคณะกรรมการไม่มีความเชี่ยวชาญ คณะกรรมการควรแสวงหาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะทำการตัดสินใจ

2. การกำกับดูแลด้านการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการควรดูแลให้แน่ใจว่าฝ่ายบริหารทราบถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจจะมีขึ้น รวมทั้งจัดการให้มีระบบและเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและชัดเจน คณะกรรมการควรให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรซึ่งฝ่ายบริหารทำขึ้น รวมทั้งกำหนดให้ฝ่ายบริหารนำไปปฏิบัติ ทำการวิเคราะห์ และประเมินความเหมาะสมของแผนปฏิบัติการเป็นประจำ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว

3. การกำกับดูแลด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎและระเบียบต่างๆ และการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี (Compliance Culture)

เนื่องจากบริษัทประกันภัยดำเนินการภายใต้กฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของทางการ และต้องจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานกำกับดูแล คณะกรรมการจึงควรจัดให้มีระบบการควบคุมภายในและระบบการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าบริษัทประ

กันภัยได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับ ระบบดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือช่วยชี้ให้เห็นการปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายได้อย่างทันทั่วทั้งที่ นอกจากนี้ คณะกรรมการควรจัดให้มีระบบติดตามและประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานและระบบการควบคุมภายในดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ

บริษัทประกันภัยมีความเกี่ยวข้องกับผู้อุปถัมภ์ และประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากทำหน้าที่รับโอนและบริหารความเสี่ยงจากผู้อุปถัมภ์ คู่ครองและบรรเทาความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้นบริษัทประกันภัยจำเป็นต้องมีวัฒนธรรมในการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อให้ผู้อุปถัมภ์และประชาชนได้รับความคุ้มครองตามสิทธิประโยชน์อย่างเต็มที่ รวมทั้งได้รับบริการที่ดีและเป็นธรรม คณะกรรมการจึงควรเห็นความสำคัญและส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีในบริษัทประกันภัย โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้ทุกคนในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ ตลอดจนกฎหมาย กฎและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการส่งเสริมให้บริษัทประกันภัยมีวัฒนธรรมในการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี คณะกรรมการควรกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี และถ่ายทอดนโยบายให้พนักงานทราบ พร้อมทั้งสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สามารถทำงานได้อย่างเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้หน่วยงานดังกล่าวรายงานโดยตรงต่อคณะกรรมการ และนอกจากรายงานที่ได้รับจากหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานของบริษัทประกันภัยเองแล้ว คณะกรรมการควรให้ความสำคัญต่อการติดตามให้ฝ่ายบริหารทำการแก้ไขปัญหาเมื่อรับทราบผลการตรวจสอบของหน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรือผู้สอบบัญชี ซึ่งถือเป็นข้อมูลจากภายนอกสำหรับฝ่ายบริหารในการติดตามการปฏิบัติงานตามกฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4. การกำกับดูแลด้านการเปิดเผยข้อมูลและการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสีย

เพื่อเพิ่มความโปร่งใส ในการดำเนินงานต่างๆ ของบริษัทประกันภัย คณะกรรมการควรดูแลให้มีการสื่อสารกันระหว่างองค์กร ผู้ถือหุ้น ผู้อุปถัมภ์ และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอโดยให้ฝ่ายบริหารเปิดเผยข้อมูลในเรื่องสำคัญๆ อย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ คณะกรรมการมีความรับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชน และหน่วยงานกำกับดูแล ดังนั้น คณะกรรมการต้องจัดให้มีระบบที่ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลต่างๆ ที่เปิดเผยนั้นถูกต้อง ครบถ้วน และทันต่อเหตุการณ์

บทที่ 2

ภาระความรับผิดชอบของกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ กฎหมายกำหนดให้กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัทประกันภัยเป็นสำคัญ

เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ รวมทั้งกรณีที่อาจทำให้กรรมการต้องมีความรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวจากการปฏิบัติหน้าที่ และข้อพึงปฏิบัติในการทำหน้าที่ของกรรมการตามหลักธรรมาภิบาล

กฎหมายวางหลักเกณฑ์ให้กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

หลักเกณฑ์ว่าด้วยความระมัดระวังตามสมควร

กรรมการมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความระมัดระวังในระดับที่พึงคาดหวังได้จากวิญญูชนพึงปฏิบัติ และเมื่อได้ใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นแล้ว กรรมการก็ไม่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บริษัทประกันภัย

ในการปฏิบัติหน้าที่โดยทั่วไป กรรมการต้องสอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ โดยต้องทราบฐานะการเงิน ตลอดจนกระบวนการทำงานของบริษัทประกันภัย และต้องจัดให้ฝ่ายบริหารรายงานข้อมูลที่สำคัญและควรต้องซักถามฝ่ายบริหารเป็นประจำ นอกจากนี้ กรรมการยังต้องใส่ใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบริษัทประกันภัยหรือการดำเนินการของบริษัทประกันภัย รวมถึง สอดส่องดูแลว่ามีสัญญาณใดที่บ่งบอกถึงความไม่สุจริต การไร้ความสามารถ หรือข้อผิดพลาดใด ๆ ในการดำเนินการของฝ่ายบริหาร หากมีข้อสงสัยหรือเห็นว่ามี การดำเนินการในบริษัทประกันภัยที่ขัดแย้งต่อนโยบายที่กำหนดไว้หรือตามที่กฎหมายกำหนด กรรมการควรซักถามฝ่ายบริหารให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน

หลักเกณฑ์ว่าด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

กรรมการมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและดูแลรักษาผลประโยชน์ของบริษัทประกันภัย โดยต้องเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของบริษัทประกันภัยเหนือประโยชน์ส่วนตน รักษาประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทั้งปวงโดยไม่จำกัดเฉพาะผู้ถือหุ้นรายใดหรือกลุ่มใด และไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกรรมหรือกิจการใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างตนกับบริษัทประกันภัย รวมถึง ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่หรือใช้ข้อมูลภายในที่ได้รับมาในฐานะกรรมการเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนหรือบุคคลอื่นใด ทั้งนี้ หากตนมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาใด ๆ ที่บริษัทประกันภัยทำขึ้น กรรมการต้องแจ้งให้บริษัทประกันภัยทราบโดยไม่ชักช้า

หลักเกณฑ์ว่าด้วยความเข้าใจในธุรกิจขององค์กร

กรรมการต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัทประกันภัย เพื่อให้สามารถทำหน้าที่สอดส่องดูแลการจัดการกิจการของบริษัทประกันภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและถือได้ว่ามีความระมัดระวังตามสมควร กรณีที่เป็นปัญหาจนถึงขั้นฟ้องร้องและนำคดีเข้าการพิจารณาของศาล กรรมการไม่สามารถอ้างเอาความที่ตนไม่มีความรู้หรือความเข้าใจธุรกิจประกันภัยหรืออ้างว่าตนเข้าเป็นกรรมการเพียงในฐานะตำแหน่งเกียรติยศเป็นข้อต่อสู้ให้พ้นผิดตามกฎหมายได้¹

หลักเกณฑ์ว่าด้วยหน้าที่ในการเข้าประชุมคณะกรรมการ

กรรมการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบในกิจการของบริษัทประกันภัย การจัดการกิจการของคณะกรรมการจะดำเนินการด้วยวิธีประชุมคณะกรรมการ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของกรรมการในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ และกรรมการที่เข้าร่วมประชุมต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน เว้นแต่มีการแสดงออกไว้โดยชัดแจ้งให้เป็นประการอื่น ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นความเห็นคัดค้านมติหรือการดำเนินการของคณะกรรมการที่เป็นปัญหาเป็นหนังสือยื่นต่อประธานที่ประชุมภายใน 3 วัน นับจากวันประชุม²

ในการตัดสินใจทางธุรกิจ กรรมการต้องอาศัยข้อมูลและความเห็นที่ได้รับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร ที่ปรึกษา หรือผู้สอบบัญชี และหากกรรมการได้พิจารณาข้อมูลและความเห็นดังกล่าวโดยใช้วิจารณญาณของตนอย่างเป็นอิสระและด้วยความระมัดระวังตามสมควร ตลอดจนเชื่อโดยสุจริตและมีเหตุผลสมควรว่า ผู้ให้ข้อมูลและความเห็นเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือและมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับข้อมูลหรือความเห็นที่ได้นำเสนอ กรรมการก็สามารถใช้ข้อมูลที่ได้รับเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจได้

สำหรับประเทศไทยยังไม่มีคำพิพากษาศาลฎีกาวางบรรทัดฐานเกี่ยวกับเรื่องภาระความรับผิดชอบของกรรมการสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บริษัทประกันภัยอันเนื่องมาจากการตัดสินใจของกรรมการแต่ศาลในหลาย ๆ ประเทศรวมทั้งสหรัฐอเมริกาจะใช้หลักเรื่อง “การตัดสินใจทางธุรกิจ (Business Judgement rule)” เป็นเกณฑ์การพิจารณาความรับผิดชอบของกรรมการ³ ซึ่งหลักดังกล่าวมาจากแนวคิดที่ว่ากฎหมายไม่ควรเอาผิดกับกรรมการที่ได้ตัดสินใจทางธุรกิจโดยยึดถือหลักประโยชน์ของบริษัทประกันภัยด้วยความระมัดระวังตามสมควรแล้ว แม้จะปรากฏภายหลังว่าไม่ประสบความสำเร็จหรือมีความเสียหายเกิดขึ้น สำหรับศาลของสหรัฐอเมริกาใช้หลักว่าการตัดสินใจทางธุรกิจถือว่าได้ทำไปโดยสุจริตและด้วยความระมัดระวังตามสมควรแล้วในกรณีที่

¹ คู่มือสำหรับกรรมการสถาบันการเงิน

² พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 92

³ คู่มือสำหรับกรรมการสถาบันการเงิน

- (1) กรรมการไม่มีผลประโยชน์ส่วนตนในการตัดสินใจทางธุรกิจนั้น และ
- (2) กรรมการเชื่อโดยมีเหตุผลอันสมควรในสถานการณ์ในขณะนั้นว่าตนได้รับข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจแล้ว และ
- (3) กรรมการเชื่อโดยมีเหตุผลอันสมควรว่า การตัดสินใจทางธุรกิจนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทประกันภัยอย่างแท้จริง

ในกรณีที่กรรมการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตหรือกระทำการใด ๆ อันฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาจมีความผิด และต้องรับโทษทางอาญาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีบทกำหนดโทษตั้งแต่ ปรับ จนถึง จำคุก หรือทั้งจำคุกทั้งปรับ ทั้งนี้ ความหนักเบาของโทษจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและระดับความรุนแรงของการทำความผิดที่เกิดขึ้น นอกจากความรับผิดทางอาญาแล้ว กรรมการอาจต้องรับผิดทางแพ่งเป็นการส่วนตัว ในกรณีที่กรรมการกระทำการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก่อให้เกิดความเสียหาย หรือกระทำการโดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจที่ได้รับมอบหมายจากบริษัทประกันภัย ซึ่งบทบัญญัติถึงความรับผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำหน้าที่ของกรรมการบริษัทประกันภัยได้กำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับด้วยกัน เช่น พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติกำหนดความรับผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เหตุผลที่อาจช่วยให้กรรมการพ้นความผิดร่วมจากมติหรือการดำเนินการใด ๆ ของคณะกรรมการ มีดังต่อไปนี้

- พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ร่วมในการดำเนินการนั้น ๆ หรือการดำเนินการดังกล่าวได้กระทำไปโดยมิได้รับมติของที่ประชุมคณะกรรมการ
- ตนได้คัดค้านการตัดสินใจของคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว และการคัดค้านได้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมแล้วหรือตนได้ยื่นหนังสือคัดค้านต่อประธานที่ประชุมภายใน 3 วันนับจากวันประชุม

อำนาจของกรรมการประกันภัย ในการดำเนินการกับกรรมการของบริษัทประกันภัย

มาตรา 35 และ 72 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และมาตรา 34 และ 67 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ได้กำหนดห้ามมิให้บริษัทประกันภัยตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่ กรรมการ พนักงาน บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของบริษัทประกันภัย

- (1) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (2) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต
- (3) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัท ในช่วงเวลาที่บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย (เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งนายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเช่นว่านั้นในช่วงเวลาดังกล่าว)
- (4) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ในกรณีบริษัทประกันชีวิต หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ในกรณีบริษัทประกันวินาศภัย เว้นแต่ได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
- (5) ถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทประกันภัยตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 หรือมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535
- (6) เป็นข้าราชการการเมือง ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535
- (7) เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมบริษัทประกันภัย เว้นแต่เป็นกรณีของบริษัทที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย หรือเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 หรือมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535
- (8) เป็นนายหน้าประกันชีวิต ในกรณีของบริษัทประกันชีวิต หรือเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ในกรณีของบริษัทประกันวินาศภัย

ตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ให้อำนาจนายทะเบียนในการสั่งให้บริษัทประกันภัยใดถอดถอนกรรมการหรือบุคคล ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทประกันภัยผู้เป็นต้นเหตุดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้ เมื่อปรากฏหลักฐานว่าบริษัทประกันภัยนั้นมีฐานะหรือดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน หรือกรรมการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทประกันภัยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ให้แก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าว ภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อบริษัทประกันภัยถอดถอนบุคคล

ดังกล่าวออกจากตำแหน่งแล้ว นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทประกันภัยนั้นแต่งตั้งบุคคลอื่นโดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันถอดถอน

ในกรณีที่บริษัทประกันภัยไม่ถอดถอนหรือถอดถอนแล้วไม่แต่งตั้งบุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทน นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งถอดถอนบุคคลดังกล่าวหรือแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปดำรงตำแหน่งเป็นเวลาไม่เกิน 3 ปี บุคคลซึ่งนายทะเบียนแต่งตั้งจะได้รับคำตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของบริษัทประกันภัยนั้น โดยให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนที่ให้ถอดถอนหรือแต่งตั้งตามมาตรานี้เป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น และในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งอยู่ ผู้ถือหุ้นของบริษัทประกันภัยจะมีมติเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งของนายทะเบียนไม่ได้

บุคคลซึ่งถูกถอดถอนตามคำสั่งของนายทะเบียนจะเข้าไปเกี่ยวข้องหรือดำเนินการใดๆ ในบริษัทประกันภัยนั้นไม่ได้ไม่ว่าโดยทางตรงและทางอ้อม

บทที่ 3

โครงสร้างของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทประกันภัยในฐานะผู้นำ มีบทบาทสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จโดยจะต้องเป็นผู้วางกลยุทธ์และนโยบายที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งหมายความว่าความเจริญเติบโตขององค์กร การเพิ่มมูลค่าในระยะยาวให้แก่ผู้ถือหุ้น และความรับผิดชอบต่อผู้ถือกรรมธรรม์ นอกจากนี้ คณะกรรมการจะต้องมีวิสัยทัศน์และมีหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ด้านธุรกิจ และยังมีบทบาทหน้าที่ในการสอดส่องดูแลดำเนินกิจการของบริษัทประกันภัยให้อยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมาภิบาลขององค์กรด้วย

ดังนั้น คณะกรรมการที่มีภาวะผู้นำ คุณสมบัติ และองค์ประกอบที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินกิจการและธรรมาภิบาลของบริษัทประกันภัย

1. จำนวนกรรมการในคณะกรรมการบริษัทประกันภัย

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 กำหนดว่า คณะกรรมการจะต้องประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 คน ส่วนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่มีข้อกำหนดในเรื่องดังกล่าวแต่ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้กำหนดในเรื่องดังกล่าวเอง ในส่วนของกฎหมายประกันภัย ปัจจุบันไม่มีข้อกำหนดในเรื่องดังกล่าวเช่นกัน หน่วยงานกำกับดูแลมีข้อสังเกตว่าจำนวนกรรมการควรจะเหมาะสมกับขนาดของกิจการ แต่สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งในเรื่องนี้ คือ คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาเป็นกรรมการ และการนำความรู้ความสามารถของกรรมการแต่ละคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย

2. องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทประกันภัย

คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่หลากหลาย อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันภัย และไม่ควรมีกรรมการคนใดหรือกลุ่มใดมีเสียง เด็ดขาดในการกำหนดนโยบาย นอกจากนี้ คณะกรรมการควรต้องมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารในระดับ หนึ่ง และไม่ควรมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับฝ่ายบริหารของบริษัทประกันภัยในลักษณะที่อาจถูกครอบงำโดยกลุ่มบุคคลใด ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสมดุลเรื่องอำนาจและการสอบทานการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร แนวคิดหนึ่งของการสร้างความสมดุลในเรื่องอำนาจในคณะกรรมการ คือ การกำหนดให้ประธานคณะกรรมการบริษัทประกันภัยเป็นคนละคนกับผู้มีอำนาจสูงสุดของฝ่ายบริหาร รวมทั้งในคณะกรรมการควรมี กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารในจำนวนที่ใกล้เคียงกับกรรมการที่เป็นผู้บริหาร โดยกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้ บริหารควรจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจประกันภัยพอสมควร และให้ความเห็นอย่างตรงไปตรงมาในเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันภัย

ตามแนวทางปฏิบัติในเรื่องโครงสร้างคุณสมบัติ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท ประกันภัยเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลของบริษัทประกันภัย คณะกรรมการบริษัทประกันภัยควรมีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน ในจำนวนนี้ให้เป็นกรรมการอิสระ ไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของ กรรมการบริษัทประกันภัย และต้องเป็นกรรมการที่มีคุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน หรือคุณสมบัติ อื่น ทั้งนี้ ตามที่หน่วยงานกำกับดูแลประกาศกำหนด

3. การจัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อย

แนวทางหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยให้คณะกรรมการติดตามดูแลการทำงานของฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น คือ การจัดตั้งคณะกรรมการชุดย่อยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อพิจารณากลับ กรองงานในด้านที่สำคัญ ๆ ของบริษัทประกันภัย เช่น คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหารจัดการ ความเสี่ยง คณะกรรมการพิจารณาการลงทุน คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการพิจารณาการรับประกันภัย และคณะกรรมการจัดการค่าสินไหมทดแทนหรือการใช้เงินตาม กรมธรรม์ประกันชีวิต เป็นต้น ทั้งนี้ ในการตั้งคณะกรรมการชุดย่อยไม่ว่าชุดใดคณะกรรมการบริษัท ประกันภัยควรจะต้องกำหนด วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน

แม้ว่าคณะกรรมการจะได้มอบหมายหน้าที่ให้คณะกรรมการชุดย่อยปฏิบัติงานแทน คณะ กรรมการบริษัทประกันภัยก็ยังคงกำกับดูแลคณะกรรมการชุดย่อยให้มีการดำเนินงานด้วยความรับผิดชอบ และอยู่ภายใต้กรอบอำนาจที่คณะกรรมการบริษัทประกันภัยมอบหมาย ดังนั้น จึงควรให้มีการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการชุดย่อยต่อคณะกรรมการบริษัทประกันภัยอย่างสม่ำเสมอ เนื่อง

จากในที่สุด แล้วคณะกรรมการบริษัทประกันภัยยังคงมีหน้าที่รับผิดชอบในผลการดำเนินงาน และการตัดสินใจต่าง ๆ ของคณะกรรมการชุดย่อยอยู่

ในการพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการชุดย่อยว่าควรจะมีกี่คณะ และในแต่ละคณะจะมีจำนวนเท่าใด หรือมีองค์ประกอบอย่างไรนั้น หลักการในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวมีประเด็นสำคัญที่ควรคำนึงถึง คือ ประเภทของธุรกิจหลัก ขนาดขององค์กร โครงสร้างองค์กร รวมถึงควรจะต้องพิจารณาความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ของผู้ที่จะเข้าร่วมในคณะกรรมการชุดย่อย อีกทั้งประเด็นในเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการบริษัทประกันภัยอาจพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการชุดย่อยตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การจัดการบริษัทประกันภัยมีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ หน่วยงานกำกับดูแลสนับสนุนให้บริษัทประกันภัยจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ(Audit Committee) คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management Committee) และคณะกรรมการพิจารณาการลงทุน (Investment Committee) และเพื่อให้คณะกรรมการชุดย่อยสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ คณะกรรมการบริษัทประกันภัยควรกำหนดให้ฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนคณะกรรมการชุดย่อยชุดต่าง ๆ ทั้งในด้านข้อมูลและบุคลากร

บรรณานุกรม

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. “คู่มือสำหรับกรรมการสถาบันการเงิน” ธันวาคม 2544
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. “คู่มือกรรมการของบริษัทหลักทรัพย์” มีนาคม 2547
- Office of the Commissioner of Insurance ,Hong Kong. “Guidance Note on the Corporate Governance of Authorized Insurers” July 2002
- กรมการประกันภัย. “แนวทางปฏิบัติในเรื่องโครงสร้าง คุณสมบัติ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทประกันภัยเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลของบริษัทประกันภัย”

**แนวทางปฏิบัติในเรื่องโครงสร้าง คุณสมบัติ หน้าที่ และความรับผิดชอบ
ของคณะกรรมการบริษัทประกันภัยเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลของบริษัทประกันภัย**

หลักการ

แนวทางปฏิบัติทางธรรมาภิบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันภัย คณะกรรมการบริษัทประกันภัยในฐานะผู้นำองค์กรต้องให้ความสำคัญกับการนำแนวทางตาม ธรรมาภิบาลมาถือปฏิบัติ การกำหนดคุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ อย่างเหมาะสมและชัดเจนย่อมนำไปสู่คณะกรรมการที่มีคุณภาพ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างองค์กรให้ก้าวต่อไปได้อย่างยั่งยืน

คำนิยาม

- (1) “ธรรมาภิบาล” หมายความว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี อันทำให้องค์กรใดที่นำแนวทางตามธรรมาภิบาลมาถือปฏิบัติ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบ ดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีจริยธรรมและคุณธรรม
- (2) “บริษัทประกันภัย” หมายความว่า บริษัทตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และบริษัทตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535
- (3) “บริษัทในเครือ” หมายความว่า บริษัทแม่ หรือบริษัทลูกของบริษัทนั้น
- (4) “บริษัทแม่” หมายความว่า บริษัทที่มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทอื่น
- (5) “บริษัทลูก” หมายความว่า
  - (ก) บริษัทที่มีบริษัทอื่นมีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทนั้น
  - (ข) บริษัทลูกของบริษัทตาม (ก) ต่อไปทุกทอด
- (6) “อำนาจควบคุมกิจการ” หมายความว่า
  - (ก) การที่บริษัทหนึ่งมีหุ้นในอีกบริษัทหนึ่งเกินกว่าร้อยละห้าสิบของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม
  - (ข) การที่บริษัทหนึ่งมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของอีกบริษัทหนึ่ง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือไม่ว่าเพราะเหตุใดอื่น หรือ
  - (ค) การที่บริษัทหนึ่งมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดในอีกบริษัทหนึ่งในกรณีที่บริษัทหนึ่งมีหุ้นในอีกบริษัทหนึ่งตั้งแต่ร้อยละสิบขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม และไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดหรือกลุ่มใดถือหุ้นมากกว่า ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริษัทที่มีหุ้นดังกล่าวมีอำนาจควบคุมกิจการอีกบริษัทหนึ่ง

(7) “ผู้มีอำนาจในการจัดการ” หมายความว่า

(ก) ผู้จัดการ รองผู้จัดการอาวุโส รองผู้จัดการของบริษัท แล้วแต่กรณี หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น

(ข) บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งบริษัททำสัญญาให้มีอำนาจในการบริหารงานทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ

(ค) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการของบริษัทให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของบริษัท

(8) “บริษัทร่วม” หมายความว่า บริษัทลูกที่มีบริษัทแม่ร่วมกัน

(9) “บริษัทที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า

(ก) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่กรรมการ หรือคู่สมรสของกรรมการ หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ เป็นหุ้นส่วน

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่กรรมการ หรือคู่สมรสของกรรมการ หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดรวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

(ค) บริษัทจำกัดที่กรรมการ หรือคู่สมรสของกรรมการ หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ หรือห้างหุ้นส่วนตาม (ก) หรือ (ข) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

(ง) บริษัทจำกัดที่กรรมการ หรือคู่สมรสของกรรมการ หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ หรือห้างหุ้นส่วนตาม (ก) หรือ (ข) หรือบริษัทจำกัดตาม (ค) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

(10) “ผู้ที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับอีกบุคคลหนึ่งในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) เป็นคู่สมรส บิดา มารดา

(ข) เป็นบุตรหรือบุตรบุญธรรม

(ค) เป็นบริษัทจำกัดที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (ก) หรือ (ข) มีอำนาจในการจัดการ

(ง) เป็นบริษัทจำกัดที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (ก) หรือ (ข) มีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

(จ) เป็นบริษัทจำกัดที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (ก) หรือ (ข) มีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ

(ฉ) เป็นบริษัทลูกของบริษัทจำกัดตาม (ค) หรือ (ง) หรือ (จ)

(ช) เป็นบริษัทร่วมของบริษัทจำกัดตาม (ค) หรือ (ง) หรือ (จ)

(ซ) เป็นตัวการตัวแทน

ในกรณีที่บุคคลใดถือหุ้นในบริษัทจำกัดได้ตั้งแต่ร้อยละสิบขึ้นไปของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม และไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดหรือกลุ่มใดถือหุ้นมากกว่าให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริษัทจำกัดนั้นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

(11) “ผู้ถือหุ้นรายใหญ่” หมายความว่า บุคคลที่ถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของบริษัทเกินร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

(12) “ญาติสนิท” หมายความว่า บุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ดังนี้ บิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้ง คู่สมรสของบุตรของบุคคลดังกล่าว

(13) “กรรมการที่เป็นผู้บริหาร” หมายความว่า กรรมการที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานให้แก่บริษัทประกันภัยเต็มเวลา และรับผลตอบแทนจากบริษัทประกันภัยเป็นประจำทุกเดือนในรูปของเงินเดือน หรือผลตอบแทนอื่นที่เปรียบเทียบเสมือนเงินเดือน

(14) “ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้จัดการ รองผู้จัดการอาวุโส รองผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าที่กำหนดชื่อเป็นอย่างอื่น หรือบุคคลอื่น ซึ่งบริษัทประกันภัยทำสัญญาให้มีอำนาจเด็ดขาดในการบริหารงานของบริษัทประกันภัย ตลอดจนผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่บุคคลอื่นนั้นด้วย

(15) “ข้าราชการการเมือง” หมายความว่า ข้าราชการการเมือง ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535

โครงสร้างของคณะกรรมการและคณะกรรมการชด้อยของบริษัทประกันภัย

บริษัทประกันภัยจะต้องจัดให้มีคณะกรรมการและคณะกรรมการชด้อยต่างๆ เพื่อทำหน้าที่วางกลยุทธ์และนโยบายที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัทประกันภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเป็นไปตามแนวทางธรรมาภิบาล เพื่อความมั่นคงที่ยั่งยืนของบริษัทประกันภัย โดยคณะกรรมการชด้อยที่บริษัทประกันภัยต้องจัดตั้ง ประกอบด้วย คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง และคณะกรรมการพิจารณาการลงทุน เป็นอย่างน้อย

คณะกรรมการบริษัทประกันภัย

บทนำ

คณะกรรมการบริษัทประกันภัยในฐานะผู้นำ มีบทบาทสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จโดยจะต้องเป็นผู้วางกลยุทธ์และนโยบายที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งหมายความว่าถึงความเจริญเติบโตขององค์กร การเพิ่มมูลค่าในระยะยาวให้แก่ผู้ถือหุ้น และความรับผิดชอบต่อผู้ถือกรรมธรรม์ นอกจากนี้ คณะกรรมการจะต้องมีวิสัยทัศน์และมีหน้าที่กำหนดกลยุทธ์

ด้านธุรกิจ และยังมีบทบาทหน้าที่ในการสอดส่องดูแลดำเนินกิจการของบริษัทประกันภัยให้อยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมาภิบาลขององค์กรด้วย

ดังนั้น คณะกรรมการที่มีภาวะผู้นำ คุณสมบัติ และองค์ประกอบที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินกิจการและธรรมาภิบาลของบริษัทประกันภัย

คุณสมบัติและองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทประกันภัย

คุณสมบัติ

กรรมการจะต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ซึ่งรวมถึงคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (2) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต
- (3) ไม่เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทประกันภัย ในช่วงเวลาที่บริษัทประกันภัยนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งนายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เช่นว่านั้นในช่วงเวลาดังกล่าว
- (4) ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ในกรณีบริษัทประกันชีวิต หรือไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ในกรณีบริษัทประกันวินาศภัย เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
- (5) ไม่เคยถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทประกันภัยตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 หรือมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535
- (6) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง
- (7) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมบริษัทประกันภัย เว้นแต่เป็นกรณีของบริษัทประกันภัยที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย หรือเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 หรือมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535
- (8) ไม่เป็นนายหน้าประกันชีวิต ในกรณีของบริษัทประกันชีวิต หรือไม่เป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ในกรณีของบริษัทประกันวินาศภัย

องค์ประกอบ

1. คณะกรรมการบริษัทประกันภัยต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน
2. ในจำนวนนี้ให้เป็นกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 4
3. เป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหารได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของกรรมการบริษัทประกันภัย
4. ต้องเป็นกรรมการที่มีคุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน หรือคุณสมบัติอื่น ทั้งนี้ ตามที่หน่วยงานกำกับดูแลประกาศกำหนด

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. กำหนดทิศทางและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในภาพรวมของบริษัทประกันภัย รวมทั้งพิจารณาอนุมัตินโยบายและทิศทางการดำเนินงานของบริษัทประกันภัยตามที่ฝ่ายบริหารเสนอ และกำกับควบคุมดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับการอนุมัติไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัทประกันภัย ผู้ถือหุ้น ผู้ถือกรมธรรม์ และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ
2. จัดให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจ จริยธรรมของกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน รวมถึงตัวแทนของบริษัทประกันภัย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในองค์กร ซึ่งรวมถึงนโยบายในเรื่องการประกอบธุรกิจส่วนตัว การซื้อขายหุ้นของตนเอง การให้สิทธิพิเศษต่อหน่วยงานภายในและภายนอก การหักกลบขาดทุนจากการค้า และการปฏิบัติการค้าอื่น ๆ ซึ่งบริษัทประกันภัยจะต้องมีกระบวนการที่เหมาะสม ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐาน
3. กำหนดนโยบายเพื่อป้องกันการขัดแย้งกันของผลประโยชน์ การปฏิบัติต่อลูกค้าด้วยความเท่าเทียมกัน และการใช้ข้อมูลร่วมกันกับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ โดยคณะกรรมการบริษัทประกันภัยต้องทบทวนนโยบายเหล่านี้เป็นประจำ
4. กำหนดวิธีการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ โครงสร้างคณะกรรมการ หน้าที่ การแต่งตั้งเข้ารับตำแหน่งอีกครั้ง และความเหมาะสมของสัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารและที่ไม่ใช่ผู้บริหาร โดยคำนึงถึงการถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหาร และหรือ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
5. คัดเลือก และทดแทนผู้บริหารระดับสูง และติดตามดูความต่อเนื่องของนโยบาย
6. ทบทวนผลตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทประกันภัย
7. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อยอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของบริษัทประกันภัยแต่ละแห่งเพื่อช่วยดูแลระบบการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ รวมทั้งพิจารณาอนุมัติบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุดย่อยต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อยที่ได้แต่งตั้งขึ้น

8. กำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารของบริษัทประกันภัยมีการกำหนดนโยบาย กระบวนการ และการควบคุมทางด้านการบริหารความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อยที่สุดจะต้องครอบคลุมถึงความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย สภาพคล่อง การลงทุน การตลาด การปฏิบัติงาน ชื่อเสียง กฎหมาย และกลยุทธ์ ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องทำหน้าที่อนุมัตินโยบายดังกล่าว รวมทั้งทบทวนกลยุทธ์การปฏิบัติจริงและนโยบายในเรื่องดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ

9. กำกับดูแลให้เกิดความมั่นใจว่าฝ่ายบริหารมีความสามารถในการจัดการในกิจการของบริษัทประกันภัยซึ่งรวมถึงการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง

10. ดำเนินการให้บริษัทประกันภัยมีระบบการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และระบบคณิตศาสตร์ประกันภัยที่มีประสิทธิภาพ

11. ติดตามการดำเนินกิจการของบริษัทประกันภัยตลอดเวลา เพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการที่เป็นผู้บริหาร และฝ่ายบริหารดำเนินกิจการตามกฎหมายและนโยบายที่วางไว้ รวมทั้ง ต้องควบคุมดูแลให้บริษัทประกันภัยปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ

12. กำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารจัดให้มีระบบการคัดเลือกตัวแทนประกันภัย นายหน้าประกันภัย กำหนดมาตรฐานการดำเนินธุรกิจกับคนกลางประกันภัย รวมทั้ง จัดทำรายชื่อตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม และกำหนดมาตรการในการจัดการกับบุคคลดังกล่าว

13. กำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารบอกกล่าวเรื่องที่สำคัญของบริษัทประกันภัย รวมถึงเรื่องการป้องกันและต่อต้านการฟอกเงินต่อคณะกรรมการบริษัทประกันภัย และจัดให้มีกระบวนการในการจัดส่งข้อมูลเพื่อให้คณะกรรมการได้รับข้อมูลจากฝ่ายบริหารอย่างเพียงพอที่จะทำให้สามารถปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบได้อย่างสมบูรณ์ รวมทั้ง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่ดูแลรักษาข้อมูลและเอกสารสำคัญเกี่ยวกับบริษัทประกันภัย เพื่อให้กรรมการสามารถเข้าถึงข้อมูลและเอกสารดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

14. กำกับดูแลให้มีกระบวนการในการจัดส่งรายงาน (Management Letter) จากผู้สอบบัญชีภายนอก และข้อคิดเห็นจากฝ่ายบริหารของบริษัทประกันภัยต่อคณะกรรมการ โดยไม่ล่าช้า คณะกรรมการควรได้รับเอกสารดังกล่าวภายใน 4 เดือนหลังจากวันที่ปิดงวดการบัญชี ทั้งนี้ หากมีความล่าช้ามาก คณะกรรมการจะต้องขอคำชี้แจงในเรื่องดังกล่าวจากฝ่ายบริหาร

15. กำหนดให้คณะกรรมการต้องเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยที่สุดกึ่งหนึ่งของจำนวนครั้งของการประชุมที่จัดขึ้นในแต่ละปี

16. ต้องมีการติดต่อกับหน่วยงานกำกับดูแลตามความจำเป็น และควรเข้าพบกับหน่วยงานกำกับดูแลเมื่อได้รับเชิญ

ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจแสวงหาความเห็นทางวิชาชีพจากที่ปรึกษาภายนอกเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของบริษัทประกันภัยได้ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทประกันภัย

กรรมการอิสระ

บทนำ

กรรมการอิสระเป็นองค์ประกอบหรือกลไกที่สำคัญในระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือธรรมาภิบาลขององค์กร ทั้งนี้ กรรมการอิสระจะต้องเป็นผู้ที่ใช้ดุลยพินิจและให้ความเห็นอย่างตรงไปตรงมาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทิศทาง การดำเนินกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องขององค์กร ซึ่งความเห็นจะต้องเป็นอิสระและปราศจากการครอบงำจากกลุ่มที่มีผลประโยชน์อื่นใด

คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

กรรมการอิสระจะต้องไม่มีธุรกิจ หรือการทำงานที่เกี่ยวข้องกับบริษัทประกันภัยอันอาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจโดยอิสระของตน และจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ไม่มีถือหุ้นเกินร้อยละ 0.5 ของทุนชำระแล้วของบริษัทประกันภัย บริษัทในเครือ บริษัทร่วมหรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้นับรวมถึงหุ้นที่ถืออยู่โดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย
2. ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานในบริษัทประกันภัย บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทประกันภัย รวมทั้ง ไม่เป็นลูกจ้าง หรือพนักงานที่ได้รับเงินเดือนประจำจากบริษัทประกันภัย บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทประกันภัย นอกจากนี้ จะต้องไม่เป็นที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำจากบริษัทประกันภัย บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทประกันภัย
3. ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมทั้งในด้านการเงินและการบริหารงานในบริษัทประกันภัย บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทประกันภัย
4. ไม่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทประกันภัย

แนวทางปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรรมการอิสระต้องเป็นผู้ที่ผ่านกระบวนการสรรหาของคณะกรรมการบริษัทประกันภัย หรือคณะกรรมการสรรหา (ถ้ามี)

คณะกรรมการชุดย่อย

บทนำ

ในภาวะการแข่งขันในโลกธุรกิจในปัจจุบันทำให้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทประกันภัยเพิ่มขึ้นและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริษัทประกันภัยมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งคณะกรรมการชุดย่อยที่ประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญที่เหมาะสมเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของคณะกรรมการบริษัทประกันภัยในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จำนวนและการจัดตั้งคณะกรรมการชุดย่อยแต่ละประเภทขึ้นอยู่กับความจำเป็น และปัจจัยต่างๆ ของแต่ละองค์กรตามโครงสร้างของคณะกรรมการและคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัทประกันภัย เป็นอย่างน้อย และควรดำเนินการให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอื่นๆ ด้วย

คณะกรรมการชุดย่อยที่บริษัทประกันภัยต้องจัดตั้ง

คณะกรรมการบริษัทประกันภัยควรพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการชุดย่อย เพื่อช่วยดูแลระบบการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้

1. คณะกรรมการตรวจสอบ

องค์ประกอบและคุณสมบัติ

1. มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทประกันภัย
2. เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร
3. ประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 2 คน
4. มีความรู้ความชำนาญที่เหมาะสมตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. สอบทานให้บริษัทประกันภัยมีรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ รวมทั้งรายงานต่างๆ ที่นำส่งต่อหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง
2. สอบทานและประเมินผลให้บริษัทประกันภัยมีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล
3. สอบทานให้บริษัทประกันภัยปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย
4. พิจารณา คัดเลือก เสนอแต่งตั้งและเสนอค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีของบริษัทประกันภัย
5. พิจารณาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทประกันภัย โดยเฉพาะในกรณีที่เกิดรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้มีความถูกต้องและครบถ้วน

6. จัดทำรายงานการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการตรวจสอบ

7. กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย

8. ทบทวนการลงทุนหรือธุรกรรมใดๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ฐานะทางการเงินและความมั่นคงของบริษัทประกันภัย ตามข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชีหรือพนักงานของบริษัทประกันภัย

9. ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับงบการเงิน รายงานประจำปี และธุรกรรมที่ได้รับการอ้างอิงถึงในรายงานดังกล่าว

10. ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักคณิตศาสตร์ประกันภัยของบริษัทประกันภัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมอยู่ในงบการเงิน และรายงานที่นำเสนอต่อหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

11. ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อำนวยการหน่วยงานตรวจสอบภายใน พนักงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบภายในจากภายนอกกิจการ ร่วมกับผู้บริหารของบริษัทประกันภัย ในประเด็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในของบริษัทประกันภัย

12. รายงานต่อคณะกรรมการบริษัทประกันภัยเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นสมควร ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีรายการหรือการกระทำ ดังต่อไปนี้

- รายการที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- การทุจริต หรือมีสิ่งผิดปกติหรือมีความบกพร่องที่สำคัญในระบบการควบคุมภายใน
- การฝ่าฝืนกฎหมาย หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย หากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย หรือผู้บริหารไม่ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาตามที่คณะกรรมการตรวจสอบกำหนด คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องเปิดเผยการกระทำดังกล่าวไว้ในรายงานประจำปี และรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

13. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทประกันภัยมอบหมาย ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

14. สอบทานบทบาทหน้าที่และกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการตรวจสอบด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบอาจแสวงหาความเห็นทางวิชาชีพจากที่ปรึกษาภายนอกได้ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทประกันภัย

2. คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์ประกอบและคุณสมบัติ

1. มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
2. ประกอบด้วยกรรมการ และหรือ ผู้บริหารของบริษัทประกันภัย
3. กรรมการส่วนใหญ่ต้องมีความรู้ ความชำนาญ และความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงโดยรวม

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. กำหนดนโยบายเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทประกันภัยเพื่อพิจารณาในเรื่องของการบริหารความเสี่ยงโดยรวม ซึ่งต้องครอบคลุมถึงความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงจากตลาด ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อชื่อเสียงของกิจการ
2. วางกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยง โดยสามารถประเมิน ติดตาม และดูแลปริมาณความเสี่ยงของบริษัทประกันภัยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
3. ทบทวนความเพียงพอของนโยบายและระบบการบริหารความเสี่ยง โดยรวมถึงความมีประสิทธิภาพของระบบและการปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนด
4. รายงานต่อคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอในสิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อสอดคล้องกับนโยบายและกลยุทธ์ที่กำหนด

3. คณะกรรมการพิจารณาการลงทุน (Investment Committee)

องค์ประกอบและคุณสมบัติ

1. มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
2. ประกอบด้วยกรรมการ และหรือ ผู้บริหารของบริษัทประกันภัย
3. กรรมการส่วนใหญ่ต้องมีความรู้ ความชำนาญ และความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุน ตลาดเงิน และตลาดทุน

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. กำหนดนโยบายการลงทุนที่เหมาะสม ยืดหยุ่นได้ตามสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป โดยคำนึงถึงความเสี่ยงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. พิจารณาให้ความเห็นชอบกฎระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทุนของบริษัทประกันภัย
3. กระทำการเพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทประกันภัยได้ดำเนินการลงทุนตามนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
4. พิจารณาและอนุมัติการลงทุน ตามระดับของอำนาจการอนุมัติ (กรณีการลงทุนเกินอำนาจอนุมัติของผู้บริหาร)

5. กำกับดูแลสถานะของเงินลงทุนของบริษัทประกันภัย
6. สอบทานและปรับเปลี่ยนนโยบายการลงทุน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

คณะกรรมการชด้อยที่บริษัทประกันภัยควรจัดตั้ง

1. คณะกรรมการสรรหา

องค์ประกอบและคุณสมบัติ

1. มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
2. เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร
3. กรรมการจะต้องมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ตลอดจนมีความรู้ คุณสมบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบของตน
4. ประธานของคณะกรรมการสรรหาควรเป็นกรรมการอิสระเพื่อช่วยเป็นแกนหลักในการผลักดันให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาเป็นไปอย่างอิสระ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการสรรหากรรมการ และผู้บริหารระดับสูง เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริษัทประกันภัยพิจารณาอนุมัติ
2. คัดเลือก และเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อดำรงตำแหน่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
  - กรรมการของบริษัทประกันภัย
  - กรรมการในคณะกรรมการชด้อยต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ และ ความรับผิดชอบโดยตรงจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
  - ผู้บริหารระดับสูง
3. ดูแลให้คณะกรรมการบริษัทประกันภัยมีขนาดและองค์ประกอบที่เหมาะสมกับองค์กร รวมถึงมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยคณะกรรมการบริษัทประกันภัยจะต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ

2. คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

องค์ประกอบและคุณสมบัติ

1. มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
2. เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารของบริษัทประกันภัย
3. กรรมการจะต้องมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจถึงคุณสมบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบของตน

ประธานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนควรเป็นกรรมการอิสระเพื่อช่วยเป็นแกนหลักในการผลักดันให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนให้เป็นไปอย่างอิสระ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. กำหนดนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่น รวมถึงจำนวนค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่นที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหารระดับสูง โดยต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน โปร่งใส เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริษัทประกันภัยพิจารณาอนุมัติ และส่งนโยบายดังกล่าวให้หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องได้ เมื่อทวงถาม

2. ดูแลให้กรรมการ และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทประกันภัยได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่ตนมีต่อบริษัทประกันภัย โดยกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นควรได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายนั้น

3. กำหนดแนวทางการประเมินผลงานของกรรมการ และผู้บริหารระดับสูง เพื่อพิจารณาปรับผลตอบแทนประจำปี โดยจะต้องคำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าของส่วนของผู้ถือหุ้นในระยะยาวประกอบการพิจารณาประเมินผลด้วย

4. เปิดเผยนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนและเปิดเผยค่าตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำรายงานการกำหนดค่าตอบแทน โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมาย การดำเนินงาน และความเห็นของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ไว้ในรายงานประจำปีของบริษัทประกันภัยด้วย

ทั้งนี้ บริษัทประกันภัยอาจจัดให้คณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นคณะกรรมการคณะเดียวกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

3. คณะกรรมการพิจารณาการรับประกันภัย (Underwriting Committee)

องค์ประกอบและคุณสมบัติ

1. มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
2. ประกอบด้วยกรรมการ และหรือผู้บริหารของบริษัทประกันภัย
3. กรรมการส่วนใหญ่ต้องมีความรู้ ความชำนาญ และความเข้าใจเกี่ยวกับการรับประกันภัย และการพิจารณาความเสี่ยงจากการรับประกันภัยในแต่ละประเภท รวมถึงการรับประกันภัยต่อ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. กำหนดนโยบายการรับประกันภัยและการเอาประกันภัยต่อที่เหมาะสม ยืดหยุ่นได้ตามสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป โดยคำนึงถึงความเสี่ยงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. กระทบการเพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทประกันภัยได้ดำเนินการรับประกันภัยตามนโยบายที่ได้รับ
ความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
3. พิจารณาและอนุมัติอัตราเบี้ยประกันภัย
4. พิจารณาและอนุมัติรายชื่อผู้รับประกันภัยต่อ (Authorized list of reinsurers)
5. พิจารณาให้ความเห็นชอบกฎระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับประกันภัยและการเอาประกัน
ภัยต่อของบริษัทประกันภัย
6. พิจารณาและอนุมัติการรับประกันภัย ตามระดับของอำนาจการอนุมัติ (กรณีการรับประกันภัยที่
จำนวนเงินเอาประกันภัยเกินอำนาจอนุมัติของผู้บริหาร)
7. สอบทานและปรับเปลี่ยนนโยบายการรับประกันภัยและการเอาประกันภัยต่อ เพื่อให้เหมาะสมกับ
สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

4. คณะกรรมการจัดการค่าสินไหมทดแทนหรือการใช้จ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต

องค์ประกอบและคุณสมบัติ

1. มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทประกันภัย
2. ประกอบด้วยกรรมการ และหรือ ผู้บริหารของบริษัทประกันภัย
3. กรรมการส่วนใหญ่ต้องมีความรู้ ความชำนาญ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการค่าสินไหม
ทดแทนหรือการใช้จ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. กำหนดนโยบายการจัดการค่าสินไหมทดแทนหรือการใช้จ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิตของ
บริษัทประกันภัย
2. กำกับดูแลสถานะของการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือการใช้จ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกัน
ชีวิต และกระทบการเพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทประกันภัยได้สำรองค่าสินไหมทดแทนหรือสำรองประ
กันภัยอย่างเพียงพอและครบถ้วน
3. พิจารณาและอนุมัติการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือการใช้จ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต ตาม
ระดับของอำนาจการอนุมัติ (กรณีจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนหรือเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิตเกิน
อำนาจอนุมัติของผู้บริหาร)
4. จัดการข้อพิพาทจากการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือการใช้จ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต
จัดการและแก้ไขในกรณีที่เกิดคดีการทุจริตเรื่องค่าสินไหมทดแทนหรือการใช้จ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต